

ОБҐРУНТУВАННЯ РЕНОВАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА ПРИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У даній публікації обґрунтовано необхідність реноваційних заходів у закладах ресторанного господарства при вищих навчальних закладах. Розглянуто основні проблеми, з якими зіштовхуються такі заклади, а також запропоновано конкретні стратегії та рекомендації щодо покращення їхньої діяльності.

Ключові слова: реновація, заклади ресторанного господарства, вищі навчальні заклади, екстер'єр, інтер'єр.

Abstracts

This publication substantiates the need for renovation measures in restaurant facilities at higher educational institutions. The main problems faced by such institutions are considered, and specific strategies and recommendations for improving their activities are proposed.

Key words: renovation, restaurant facilities, universities, exterior, interior.

Вступ

Ресторанне господарство вищих навчальних закладів здавна відігравало значну роль у формуванні студентської спільноти та створенні атмосфери культурного обміну та соціальної активності. Їдальні та кав'ярні не лише надають харчування, а й є місцем зустрічей, дискусій, творчих ініціатив та важливих подій в житті студентів та персоналу. Проте з плином часу, вимоги та очікування гостей стосовно закладів ресторанного господарства значно змінилися. Тому розвиток і модернізація існуючих їдальнь та кафетеріїв в університетах не лише підвищить якість обслуговування та задоволення гостей, але й сприятиме створенню стимулюючого та збалансованого середовища для навчання та культурного обміну серед студентської громади.

Результати дослідження

Потреба реконструкції існуючих закладів ресторанного господарства обумовлена цілою низкою причин. В результаті реконструкції будівлі має змінюватися не тільки матеріальне, але соціальне середовище. Необхідність у розбудові закладів ресторанного господарства складається з ряду передумов – економічних, соціальних, техніко-економічних, екологічних, містобудівних, архітектурно-естетичних [1].

Економічні передумови реконструкції закладів харчування складаються в процесі політичних та економічних перетворень, що відбуваються в державі та суспільстві. Так як більшість закладів харчування при вищих навчальних закладах були запроєктовані та зведені за радянських часів, то їх організація була орієнтована на функціонування в рамках колишніх вимог, що призвело до нерентабельності сьогодні. Внаслідок цього назріла необхідність створення нової економічно-ефективної структури [1].

Також на ухвалення рішення про реконструкцію важливий вплив має інвестиційна привабливість об'єкта, пов'язана з його розташуванням у навколишній забудові – престижністю району, наявністю значної земельної ділянки, близькістю до транспортних комунікацій, можливістю розширення чи надбудови, економічною надійністю інвестицій тощо.

До **соціальних передумов** розбудови будівлі належить зміна функціонального процесу, з чим пов'язана зміна складу приміщень, функціональних зв'язків між ними, типів об'ємно-планувальних систем. До соціальних передумов реконструкції громадських будівель відноситься також необхідність формування безбар'єрного середовища [2].

Техніко-економічні передумови реконструкції є визначальними для громадських об'єктів і пов'язані

з необхідністю вдосконалення техніки і технології, з фізичним зносом і моральним старінням промислового обладнання, будівель та споруд. Під фізичним чи матеріальним зносом будівлі або її конструктивних елементів мається на увазі поступова втрата ними початкових технічних показників. Ступінь збереження експлуатаційних якостей залежить від фізичних властивостей використаних будівельних матеріалів, від типу та геометричних розмірів конструкцій, особливостей розташування будівлі на місцевості і т. д. Термін матеріального зносу будівель регламентується класом капітальності.

Під моральним зносом будівлі закладу харчування мається на увазі виникнення невідповідності архітектурно-просторових параметрів, експлуатаційних якостей функціональному, технологічному призначенню. У разі прискорення розвитку науки й техніки істотно прискорюється і моральне старіння технологічного устаткування. У результаті морального зношування будівель настає значно раніше їх фізичного старіння. Термін морального зношування будівель орієнтовно визначається на основі аналізу розвитку даного виробництва з урахуванням загальних темпів та потреб розвитку галузі харчування [1].

Екологічні передумови реконструкції підприємств харчування формуються в результаті накладання на навколишнє середовище негативних виробничих і транспортних впливів.

Містобудівні передумови реновації їдальні при ЗВО складаються з розвитком та зростанням міст. Зміни в планувальній, транспортній структурі міста надають суттєвий вплив на перспективи планувального та функціонального використання існуючих територій та окремих підприємств [2].

Архітектурно-естетичні передумови реконструкції закладів харчування зумовлені сучасним станом будівель і споруд, що формують забудову, вулиць, площ, набережних міст (рис. 1, 2) [3].

Сучасні вимоги до якості архітектури мають не тільки містобудівний, а й соціальний аспект. Соціальні зміни, що відбуваються у суспільстві, проявляються у підвищенні вимог до архітектурно-естетичних характеристик закладів харчування як елементів міського простору, у прагненні споживачів цього простору мати якісне міське середовище [4].

Рис. 1. Головний фасад їдальні ВНТУ

Рис. 2. Інтер'єр приміщення обідньої зали їдальні ВНТУ

У той же час громадські будівлі, збудовані в попередні будівельні періоди мають великий потенціал для їх подальшої експлуатації. Як правило, громадські будівлі виконувалися з капітальних будівельних матеріалів, будувалися з великим запасом міцності, деякі з них відрізняються досить виразною архітектурою [5]. Багато будинків з часом набули архітектурної цінності як об'єкт, що характеризує архітектуру того чи іншого періоду будівництва стали важливим елементом сформованого міського середовища. Але при хорошому фізичному стані частина будівель має суттєве моральне зношування і не відповідає сучасним соціальним вимогам щодо планування та складу приміщень. Зовнішній вигляд багатьох громадських будівель не відповідає змінилася від часу їх побудови [4].

Для збереження будівель закладів харчування та приведення їх у відповідність до вимог сьогодення необхідно проведення різних за глибиною реконструктивних робіт видів їх перебудови (рис. 3, 4).

Рис. 3. Пропозиція реконструкції фасадів їдальні ВНТУ

Рис. 4. Пропозиція реконструкції інтер'єрів обідньої зали їдальні ВНТУ

У процесі реновації передбачається вирішення низки завдань, спрямованих на ліквідацію виниклих протиріч між територіальними можливостями розвитку, природою, економікою та суспільством. До найбільш загальних завдань вдосконалення закладів харчування можуть бути віднесені: покращення інтер'єру та атмосфери, модернізація обладнання, збільшення ефективності простору та реконструкція зовнішнього середовища закладів.

Висновки

Встановлено, що реалізація реноваційних заходів у закладах ресторанного господарства при вищих навчальних закладах є кроком до покращення середовища для студентів, викладачів та іншого персоналу. Основні пропозиції та обґрунтування відображають потреби сучасного користувача, зокрема, високі стандарти якості, зручність, безпеку та естетику. Реалізація цих заходів допоможе не лише підвищити конкурентоспроможність закладів, але й створити сприятливе середовище для харчування, навчання та спілкування. Проте важливо зазначити, що успішна реалізація реноваційних заходів потребує не лише фінансових витрат, але й добре спланованого підходу, управлінської ефективності та врахування побажань та потреб всіх зацікавлених сторін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Реновація промислової забудови та її адаптація до сучасного міського середовища : монографія / [Ю. І. Гайко, Є. Ю. Гнатченко, О. В. Завальний, Е. А. Шишкін; за заг. ред. Ю. І. Гайка, Е. А. Шишкіна] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 353 с.
2. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. [Чинний від 2019-04-01]. Вид. офіц. Київ : Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2018. 70 с.
3. ДБН В.2.2-25:2009 "Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства)" [Чинний від 01.09.2010]. Вид. офіц. Київ : Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2010. 57 с.
4. Зіміна О. С. Нові технології в дизайні індустріальних фасадів [Електронний ресурс]. // Архітектурний вісник КНУБА. – 2013. – Вип. 1. – С. 315–322. – Режим доступу : <https://sites.google.com/site/arhviknuba/vipuski>.
5. Нойферт Е. Будівельне проектування: Пер. з нім. сорокове вид., перероблене і доповнене / Е. Нойферт. – Київ : «Видавництво «ФЕНІКС», 2017. – 624с.

Болотов Олексій Олександрович – студент групи БМ-22мз, Факультет будівництва, цивільної та екологічної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: sdu.realestate@gmail.com

Науковий керівник: **Субін-Кожевнікова Альона Сергіївна** – к. архітектури, старший викладач кафедри будівництва, міського господарства та архітектури, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: subinkozhevnikova@vntu.edu.ua.

Bolotov Olexsii – Faculty of Civil Engineering, Civil and Environmental Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: sdu.realestate@gmail.com

Supervisor: **Subin-Kozhevnikova Alona** – Ph.D. (Candidate of Architecture), Senior Lecturer of Department of Construction, Municipal Economy and Architecture, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: subinkozhevnikova@vntu.edu.ua